

Täysistunto

Tiistai 11.10.2022 klo 13.59—16.44

19. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi nuorisolain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 107/2022 vp

Valiokunnan mietintö SiVM 8/2022 vp

Toinen käsittely

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 19. asia. Asian käsittely keskeytettiin 7.10.2022 pidetyssä täysistunnossa. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Mennään keskusteluun. — Edustaja Kaunisto, edustaja Kaunisto on poissa. Edustaja Niemi, edustaja Niemi on poissa. — Edustaja Risikko.

Keskustelu

16.37 **Paula Risikko kok:** Arvoisa puhemies! Viime perjantaina, kun tämä oli ensimmäisessä käsittelyssä, ei ollut aikaa tätä esitellä, kun oli se puolen tunnin istunto, niin että ajatelin esitellä sen sitten lyhyesti täällä. — Ymmärrän kuitenkin aikarajoitukset.

Kysymys on hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi nuorisolain muuttamisesta. Toisiaan valiokunnan yleisperustelut:

Hallituksen esityksessä ehdotetaan tarkennettavaksi valtakunnallisen nuorisoalan järjestön, valtakunnallisen nuorisoalan osaamiskeskuksen ja nuorisokeskuksen valtionapukelpoisuuden hyväksymisen edellytyksiä sekä valtionavustusten määräytymisen perusteita koskevia säännöksiä. Esityksen tarkoituksena on lisäksi parantaa valtionavustuksiin liittyvien menettelyjen sujuvuutta ja läpinäkyvyyttä.

Esityksessä ehdotetaan myös lisättäväksi nuorisolakiin uudet säännökset harrastamisen Suomen mallin mukaisesta nuorten harrastustoiminnasta sekä sen toteuttamiseen tarkoitettujen valtionavustuksen myöntämisestä. Laissa ehdotetaan säädettäväksi harrastamisen Suomen mallin mukaisen nuorten harrastustoiminnan tarkoituksesta sekä kunnan tehtävistä sen järjestäessä kyseistä harrastustoimintaa. Esityksessä on säädösehdotukset myös edellytyksistä, jotka otetaan huomioon harrastustoimintaan myönnettävän valtionavustuksen määrää harkittaessa.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella sivistysvaliokunta pitää hallituksen esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta ehdottaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä muutamien huomioiden ja ihan pienin muutosesityksin.

Mutta mihin me kiinnitimme sitten tässä mietinnössä huomiota? Jos joku haluaa tätä sitten tarkemmin lukea, se löytyy tuolta eduskunnan sivuilta. Me otimme kantaa näihin valtionavustuksiin valtakunnallisille nuorisoalan järjestöille. Me otimme kantaa myös val-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 107/2022 vp

tionavustusten myöntämiseen osaamiskeskuksille ja myöskin valtionapukelpoisuuden edellytyksiin.

Ehkä erityisen paljon keskustelua aikaansai tämä harrastamisen Suomen malli. Hallituksen esityksessä ehdotetaan harrastamisen Suomen mallin mukaisen harrastustoiminnan vaikiinnuttamista pysyväksi toimintamalliksi kunnissa. Harrastamisen Suomen mallin kokeilu on aloitettu vuonna 2020, ja varsinainen ensimmäinen toimintakausi oli 1.8.21—30.6.22. Lukuvuodelle 22—23 valtionavustusta on hakenut 87 prosenttia Manner-Suomen kunnista. Tämä osoittaa osaltaan sen, että toimintamalli on koettu tarpeelliseksi.

Mielekkäiden harrastusmahdollisuuksien saatavuuden ja saavutettavuuden turvaaminen jokaiselle lapselle ja nuorelle on tärkeä osa hyvinvointia tukevia ja edistäviä sekä ongelmia ehkäiseviä ja varhaisen tuen toimia. Valiokunta on useaan otteeseen painottanut lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukemisen erittäin tärkeää merkitystä, ja meillä on mietintöjä ja lausuntoja tästä asiasta.

Harrastamisen Suomen mallia koskeva sääntely ehdotetaan sisällytettäväksi nuorisolaikiin, jossa nuoriksi kutsutaan alle 29-vuotiaita henkilöitä. Jäljempänä lapsista ja nuorista käytetään lakiehdotuksen mukaisesti käsitettä ”nuori”. Valiokunta pitää hallituksen esityksen tavoitetta edistää perusopetukseen osallistuvien nuorten mahdollisuutta mieluisaan ja maksuttomaan harrastukseen kannatettavana tiedostaen kuitenkin sen, että ehdotettu malli ei ole täysin ongelmaton.

Me kiinnitämme huomiota tässä mietinnössä nuoren oikeuteen vapaa-ajan toimintaan ja oikeuteen tulla kuulluksi. Me kiinnitämme huomiota harrastuksiin osallistumisen mahdollisuuksiin, että ne pitää turvata jokaiselle nuorelle yhdenvertaisesti. Me kiinnitimme huomiota muun muassa siihen, että on erilaisia intressejä nuorilla, ja kun kaikki eivät kovin maksuttomia ole, niin se kunta ei pysty järjestämään ihan niitä kaikkia, mitä nuoret haluaisivat harrastaa. Ja kun meillä kuitenkin on tärkeää, että ihminen saisi harrastaa sitä, missä hän kokee hyvinvointinsa lisääntyneen ja missä niitä potentiaaleja ja osaamispotentiaaleja on ja niitä tuetaan, niin siitä syystä pohdimme, miten se olisi mahdollista, että kunnilla sitten tämäkin olisi mahdollista. Sitten me täällä juuri käsitelimme kuntia harrastustoiminnan järjestäjinä. Nuorten harrastusten kokonaisuuttakin me pohdimme täällä mietinnössä, ja nuorten harrastustoiminnan mallin edelleen kehittämistä ja sitä, että sen pitää perustua tutkittuun tietoon.

Me saamme paljon tästä pilotista, missä Suomen harrastamisen mallia on nyt koeteltu ja kokeiltu. — Ja siellähän tuli nuoriakin paljon tänne kuulolle, tervetuloa. Puhumme juuri täällä nuorten harrastamisen mallista eli Islannin mallin soveltamisesta Suomeen, ja me toivomme täällä eduskunnassa, että teillä kaikilla olisi hyvä harrastus, ja me yritämme varmistaa, että kunnat voisivat sen toteuttaa osana teidän koulupäivääne. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos, näin juuri.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 107/2022 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Eduskunta hyväksyi mietintöön sisältyvät lausumaehdotukset. Asian käsittely päättyi.